

Почетком прошлог месеца, представници Пољске, Бугарске, Мађарске, Грчке, Турске, Словачке, Украјине и Румуније окупили су се у Варшави, где су разговарали о могућности успостављања транспортног коридора од лука Пољске и Литваније до Грчке, са везама ка Белорусији и Украјини. Пројекат је назван „Via Carpatia“.

Према речима Андрзеја Адамцика, пољског министра инфраструктуре и развоја, које је пренела агенција „Синхуа“, овај пројекат је пут живота и развоја за земље централне и источне Европе, а састанак у Варшави предузет је у циљу, како је рекао, предузимања даљих корака у циљу остварења ове иницијативе.

Пољски министар је додао и да реализација пројекта „Via Carpatia“ унапређује привредну, друштвену и територијалну кохезију Европе. Андрзеј Адамцик сматра да ће „Via Carpatia“ продубити сарадњу у области карпатског региона и да ће бити полуга развоја централне и источне Европе.

После састанка у Варшави истакнуто је да ће „Via Carpatia“ бити од суштинске важности, не само за Пољску и регион централне и источне Европе, већ и за прибалтичке, балканске и блискоисточне земље, укључујући и Турску.

Помоћник пољског министра инфраструктуре и развоја, Јиржи Квечински, додао је да

Пише: Бранко М. Жујовић
петак, 08 април 2016 20:15

ће овај пројекат утицати на развој, не само кроз доступност комуникација, већ ће подстаћи научну и економску сарадњу, развој пољопривреде и туризма. Биће то, напоменуо је он, осовина развоја од источних граница Европе до Турске и Ирана.

Ова вест је важна за Србију која сваку прилику користи да себе, односно Моравско-вардарску долину, у коначном представи као најкраћи и најподеснији правац за повезивање Европе са Блиским истоком. Оставрењем пројекта „Via Carpatia“ недовршени моравски правац добио би озбиљног инфраструктурног и географског конкурента, тим пре што од Пољске до Турске на овом правцу не постоје граничне и формалне царинске препреке.

У извештајима се не наводи ко би могао да финансира овај развојни пројекат, заснован иначе на старој идеји пониклој у Европској унији. Очигледно је, међутим, да је успостављена геополитичка конфигурација која за кредите може да конкурише и на истоку (у Кини) и на западу (ЕБРД, Светска банка, ММФ...).

Пише: Бранко М. Жујовић
петак, 08 април 2016 20:15

Са друге стране, предлог о привредном, друмском и железничком повезивању који, очигледно, предводи Пољска није могуће посматрати ван паралелних геополитичких идеја и процеса. Ту је можда најзначајнија обнова, такође старе, идеје о источноевропском одбрамбеном зиду према Русији. Ова идеја обновљена је лане, покретањем иницијативе Јадран – Балтик – Црно Море, иза које стоје Пољска и Хрватска.

На страну интелектуална бламажа председнице Колинде Грабар Китаровић у Варшави, где је говорила о заједничкој историји аустро-угарских Хрвата на Јадрану и Пољака у Кракову, наспрам, како је рекла, повести Југославије које је, по њој, историја суседа који немају много тога заједничког. Иако је хрватска председница у једном била у праву, а то је да су данашња Хрватска и Пољска природне историјске савезнице, остаје чињеница да ће данашња Европска унија радо, из вишеструких разлога, само ако буде у могућности, подржати овај велики пројекат.

Извесно је да се предочена иницијатива савршено уклапа у нове пројекте енергетског, геополитичког, привредног и међудржавног повезивања које Србију заобилази, упркос њеним прокламованим европским циљевима и очигледним географским предностима.

Померање геополитичких граница - "Via Carpatia" против "Via Militaris"

Пише: Бранко М. Жујовић
петак, 08 април 2016 20:15

